

επιτόπου
*
καθοδόν

ΜΠΟΥΛΟΥΚΙ

ΠΕΡΙΟΔΕΥΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΟΜΗΣΗΣ
boulouki.org//@boulouki2018//info@boulouki.org

ΝΙΚΗΤΑΡΑ 5-7, ΑΘΗΝΑ, 106 78

ΔΑΛΚΑΦΟΥΚΗΟΙΚΟΣ
παραδοσιακά δομικά υλικά

ΚΕΡΑΜΟΠΟΙΙΑ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩ ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΤΖΙΤΖΙΚΗΣ

Α Φ Ο Ι
Μ Π Ο Υ Γ Ι Α
ΠΕΤΡΕΣ-ΠΛΑΚΕΣ

ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

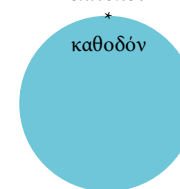
2 0 1 9

Τ Ο Π Ο Ι
Π Ρ Ο Σ Τ Α Σ Ι Α Σ
Π Ε Δ Ι Α
Ε Λ Ε Υ Θ Ε Ρ Ι Α Σ

Κ Α Τ Α Φ Υ Γ Ι Ο
Π Ρ Α Μ Α Ν Τ Ω Ν
Σ υ σ τ ή ν ω ν τ α ς
το 'τζουμερκιώτικο' δεντρόσπιτο

Κ Α Τ Α Φ Υ Γ Ι Ο
Μ Ε Λ Ι Σ Σ Ο Υ Ρ Γ Ω Ν
Δ ι α σ κ ε υ ά ζ ο ν τ α ς
τον παραδοσιακό ξυλόφουρνο

επιτόπου
*
καθοδόν

ΠΕΡΙΟΔΕΥΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΟΜΗΣΗΣ

Η ομάδα μας ονομάζεται *Μπουλούκι*, μια λέξη που αναφέρεται στα σινάφια των μαστόρων που μετακινούνταν από τόπο σε τόπο αναζητώντας εργασία, βαθαίνοντας τη γνώση τους, διαδίδοντας τις παραδοσιακές μορφές. Το Μπουλούκι φιλοδοξεί να αναπτυχθεί ως μια διεπιστημονική συλλογικότητα που ασχολείται με τη μελέτη των παραδοσιακών τεχνικών δόμησης, τα ζητήματα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, της ανανέωσης και ανάδειξης του πολιτιστικού αποθέματος, καθώς και την κριτική διερεύνηση των στρατηγικών που εκδιπλώνονται στα εν λόγω πεδία. Με επίκεντρο τους θεματικούς αυτούς άξονες, η δράση της ομάδας περιλαμβάνει τη διεξαγωγή έρευνας, τη διοργάνωση εργαστηρίων, συνεδρίων και ευρύτερων δράσεων, την προώθηση έργων σε συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες και τους φορείς τους. Ως νομικό πρόσωπο το Μπουλούκι υφίσταται με τη μορφή της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας, με έδρα την Αθήνα.

"ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ"

Η εκπαιδευτική δράση "*Καταφύγια - τόποι προστασίας, πεδία ελευθερίας*" που θα πραγματοποιηθεί στην ορεινή περιοχή των Τζουμέρκων στο διάστημα 1-6 Μαΐου 2019 αναπτύσσεται μέσα από δύο δήμερα εργαστήρια που θα διεξαχθούν παράλληλα, στο Ορεινό Καταφύγιο Μελισσοουργών και το Ορειβατικό Καταφύγιο Πραμάντων, το κάθε ένα αφιερωμένο σε διαφορετικά υλικά και κατασκευαστικές τεχνικές.

Χάρη στην εγγύτητα αλλά και την απόστασή τους από το εύθραυστο περιβάλλον των παραδοσιακών οικισμών, οι χώροι των καταφυγίων μοιάζει να παρακινούν την κατασκευαστική φαντασία προς την κατεύθυνση δημιουργικών προσεγγίσεων της παράδοσης. Από τη μία πλευρά η γειννίαση με τους οικισμούς, μας επιτρέπει να συναισθανθούμε τη σημασία των αρχιτεκτονικών τύπων ως δομές και ως μορφές, ως φορείς επάλληλων στρωμάτων γνώσης και νοημάτων. Από την άλλη, η απόσταση από τους μεγάλους αυτούς 'δασκάλους', μας ενθαρρύνει να 'παίζουμε' και να φανταστούμε τους τρόπους με τους οποίους οι παραδοσιακές τεχνικές, τα φυσικά υλικά και η αδιαμεσολάβητη σχέση με το έργο, μπορούν να αναζητηθούν στη σημερινή εποχή και να εκφράσουν ανάγκες και επιθυμίες σύγχρονες, πολύπλοκες και αντιφατικές. Τα 'Καταφύγια' εμφανίζονται έτσι ως τόποι προστασίας και ως πεδία μιας ορισμένης ελευθερίας. Κατά τη διάρκεια της διαμονής μας, θα ανιχνεύσουμε σύγχρονες ερμηνείες των διδαγμάτων της παράδοσης, μέσα από δύο πειραματικές κατασκευές. Σε αυτό το πλαίσιο, όσοι επιθυμούν να συμμετέχουν καλούνται να επιλέξουν μια από τις δύο θεματικές που αφορούν το πρακτικό μέρος των εργαστηρίων:

Α) ΠΕΤΡΑ - ΠΗΛΟΣ : Διασκευάζοντας τον παραδοσιακό ξυλόφουρνο

Αντλώντας από την παραδοσιακή κατασκευαστική τυπολογία, αλλά και από παραδείγματα σύγχρονων εφαρμογών, ο νέος ξυλόφουρνος του Καταφυγίου Μελισσοουργών, θα κατασκευαστεί από τοπικούς λίθους, με θόλο από συμπαγείς οπτόηλινθους με εφαρμογή ηλοκοιναμάτων. Τις εργασίες θα κατευθύνουν ο Τζουμερκιώτης μάστορας **Πάυλος Βήκας** από τους Κτιστάδες και ο **Χρήστος Κυριακόγγonas**, ειδικός στις κατασκευές με χώμα.

Β) ΞΥΛΟ: Συστήνοντας το 'τζουμερκιώτικο' δεντρόσπιτο

Το δεντρόσπιτο που από καιρό επιθυμούσε η οικογένεια του Καταφυγίου Πραμάντων θα αποτελείται εξ' ολοκλήρου από ξύλινα στοιχεία, χρησιμοποιώντας παραδοσιακές εντορμίες.

Τις εργασίες κατασκευής, αλλά και την επίδειξη παραδοσιακών τεχνικών κατεργασίας και συνδεσμολογίας ξύλινων στοιχείων, θα κατευθύνει ο **Τρύφωνας Παπαϊωάννου**, ξυλουργός από την Κυψέλη Τζουμέρκων και ο αρχιτέκτονας-ξυλουργός **Γιώργος Καρβέλας**.

Παράλληλα με τα πρακτικά μαθήματα, το πρόγραμμα των εργαστηρίων θα υποστηριχθεί από διαλέξεις τεχνικού και θεωρητικού περιεχομένου από έγκριτους ακαδημαϊκούς, μεταξύ των οποίων ο **Άκης Αγαδόπουλος** (αναπλ. καθηγητής, Π. Ιωαννίνων Τμήμα Μηχανικών Επιστήμης Υλικών), η **Μαρία Αρακαδάκη** (αναπλ. καθηγήτρια Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ) και ο **Σταύρος Απότσης** (υπ. διδάκτορας Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ), ο **Γιώργος Καρβέλας** (αρχιτέκτων-ξυλουργός, πρώην εντεταλμένος λέκτορας Π. Πατρών και ΤΕΙ Αθηνών), ο **Τζώρτζης Μακρυωνίτης** (Χημικός, Ερευνητής), ο **Γιώργος Μαντάνης** (καθηγητής, Τμήμα Σχεδιασμού και Τεχνολογίας Ξύλου-Επίπλου ΤΕΙ Θεσσαλίας) και η **Ελευθερία Τσακανικά** (επικ. καθηγήτρια Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ). Οι διαλέξεις θα πραγματοποιηθούν στο Συνεδριακό Κέντρο Πραμάντων και στο παλιό δημοτικό σχολείο του οικισμού Μελισσοουργών (Ταβέρνα του Παππά), αφορούν τους συμμετέχοντες και των δύο εργαστηρίων και θα είναι ανοιχτές στο κοινό.

ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 01/05

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

18:00 - 21:00 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Γ. ΜΑΝΤΑΝΗΣ

Ε. ΤΣΑΚΑΝΙΚΑ

Γ. ΚΑΡΒΕΛΑΣ

ΠΕΜΠΤΗ 02/05

ΠΑΛΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΩΝ (ΤΑΒΕΡΝΑ ΤΟΥ ΠΑΠΠΑ)

18:00 - 21:00 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Μ. ΑΡΑΚΑΔΑΚΗ, Σ. ΑΠΟΤΣΟΣ

Τ. ΜΑΚΡΥΩΝΙΤΗΣ

Α. ΑΓΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 03/05

ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

18:00 - 20:00 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ-ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ρ2p Lab

Habibi Works

ΣΑΒΒΑΤΟ 04/05

ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΩΝ

18:00 - 20:00 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΑΡΜΟΣ - Συνεργατική Φυσικής Δόμησης

Δίκτυο Αειφόρων Νήσων ΔΑΦΝΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 05/05

18:00 - 21:00 ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΤΣΟΠΕΛΑ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ Γ. ΠΟΛΥΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ 06/05

21.00 ΓΙΟΡΤΗ ΛΗΞΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

BOULOUKI

ITINERANT WORKSHOP FOR THE TRADITIONAL BUILDING TECHNIQUES

boulouki.org//@boulouki2018//info@boulouki.org

NIKITARA 5-7, ATHENS, 106 78

ΔΑΛΚΑΦΟΥΚΗΟΙΚΟΣ
παραδοσιακά δομικά υλικά

ΑΦΟΙ
ΜΠΟΥΓΙΑ
ΠΕΤΡΟΣ-ΠΑΛΕΣ

SHELTERS

2 0 1 9

P L A C E S
O F P R O T E C T I O N
F I E L D S
O F F R E E D O M

P R A M A N T A
M O U N T A I N R E F U G E
I n t r o d u c i n g
a t r e e - h o u s e i n T z o u m e r k a

M E L I S S O U R G O I
M O U N T A I N R E F U G E
R e a r r a n g i n g
t h e t r a d i t i o n a l w o o d - f i r e d o v e n

ITINERANT WORKSHOP FOR THE TRADITIONAL BUILDING TECHNIQUES

Our team is called Boulouki, named after the nomadic groups of masons travelling, building and advancing their craftsmanship. We are an interdisciplinary group, whose work is focused on the study of traditional building techniques and materials related to the protection, conservation and promotion of cultural heritage, keeping a critical mind towards the current policies related to them, as well as promoting values like interculturalism, sustainability and multidisciplinary. Based upon these thematic axes, the group's course of action includes conducting research, organising workshops, conferences and events, and promoting projects in collaboration with the local communities and their stakeholders. The group exists in the form of the Urban Non-Profit Company, based in Athens.

"SHELTERS"

"Shelters: educational program consists of two 6-day long workshops, which will take place simultaneously, at the Mountain Refuge of Melissourgioi and the Mountain Refuge of Pramanta, each one focusing on different materials and building techniques.

By virtue of both their proximity and distance from the fragile environment of the traditional settlements, the shelters' space seems to be urging one's building imagination towards creative adaptations of the tradition. On the one hand, the adjacency to the settlements -which stand as repositories of a long building experience- allows us to reflect on the significance of architectural types, as formal structures and as carriers of multiple layers of knowledge and meaning. On the other hand, the distance from those great 'teachers', invites us to 'play' and imagine the ways through which the traditional techniques, the natural materials and the unmediated relation to the actual work, could be identified today and express our current complex and contradictory needs and desires.

In this manner 'Shelters' are introduced as places of protection as well as grounds of a certain freedom. During our stay, we will attempt to trace contemporary interpretations of tradition's teachings, by engaging with two experimental constructions. Within this framework, those willing to participate are asked to choose between two topics, concerning the practical part of the workshops:

A) **STONE - CLAY:** Rearranging the traditional wood-fired oven

Drawing from the traditional typology, and also from contemporary adaptations, the new wood-fired oven of the Melissourgioi Shelter will be constructed with local stone, as well as, fired clay bricks and mud plasters for the dome. The local stone mason **Pavlos Vihas** and the earth construction specialist, **Christos Kiriakogonas** (member of Natural Building Collaborative), will be instructors during the building process.

B) **WOOD:** Introducing a treehouse in Tzoumerka

The treehouse, which the family running the Shelter of Pramanta is longing for, will be constructed entirely out of wooden parts using traditional joints. The building process will be led by **Tryfonas Papaioannou**, a local carpenter from the village of Kypseli and the architect - carpenter **Giorgos Karvelas**.

In parallel to the practical part of the workshop, the program will be supported by a series of lectures of technical and theoretical content by acknowledged academics and professionals, including **Akis Agathopoulos** (professor, Univ. of Ioannina Dept. of Materials Science and Engineering), **Maria Arakadaki** (associate professor, AUTH Department of Architecture) and **Stavros Apotsos** (PhD candidate, AUTH Department of Architecture) **Giorgos Karvelas** (architect-carpenter, Former adjunct lecturer at the Univ. of Patras and the Tech. Institute of Athens), **Tzortzis Makrionitis** (Chemist, researcher), **Giorgos Mantanis** (professor, Univ. of Thessaly Dept. of Wood & Furniture Design and Technology) and **Eleftheria Tsakanika** (assistant professor, NTUA School of Architecture). The lectures will be held at the Pramanta Conference Centre and at the former elementary school of Melissourgioi village (Taverna tou Pappa). They will be attended by participants of both workshops and will be open to the public.

OPEN EVENTS

WEDNESDAY 01/05

PRAMANTA CONFERENCE CENTER

18:00 - 21:00 LECTURES

G. MANTANIS

E. TSAKANIKA

G. KARVELAS

THURSDAY 02/05

MELISSOURGOI FORMER ELEMENTARY SCHOOL (TAVERNA TOU PAPPAS)

18:00 - 21:00 LECTURES

M. ARAKADAKI, S. APOTSOS

T. MAKRIONITIS

S. AGATHOPOULOS

FRIDAY 03/05

PRAMANTA MOUNTAIN REFUGE

18:00 - 20:00 PRESENTATIONS - DISCUSSIONS

sp2p Lab

Habibi Works

SATURDAY 04/05

MELISSOURGOI MOUNTAIN REFUGE

18:00 - 20:00 PRESENTATIONS - DISCUSSIONS

ARMOS - Natural Building Cooperative

DAFNI Network of Sustainable Greek Islands

SUNDAY 05/05

18:00 - 21:00 EXCURSION AT TSOPELA SETTLEMENT

VISIT AT THE WORKSHOP OF G. POLYZOS

MONDAY 06/05

21:00 WORKSHOP COMPLETION PARTY